

De Christenkunstenaar

door P. Keuning

EEN christen-kunstenaar. Hij volgt den Heiland. Hij hoort Zijn woorden van liefde. Hij ziet, hoe daar een hand is uitgestrekt ter genezing. Hij ziet het leven ontwaken uit den dood.

En zoo zachtjes aan, hij weet zelf niet hoe, wordt daar een lied geboren in zijn hart. Hij zegt uit, wat hij, achter Christus, ervoer van leven en dood, van zonde en genade. En dan gaat zijn lied over in dank en aanbidding.

Dat is christen-kunstenaar zijn.

En nu komt de strijd. *Achter* Christus, ja, maar de discipel wil zoo gaarne een paar schreden naar voren doen. Dan ziet hij Christus niet meer. En dan moge hij nog zulke stichtelijke verzen maken, hij moge zoo kunstzinnig zijn als hij wil, hij geeft geen christelijk lied.

Het lied van een christen-kunstenaar moet vol zijn van Christus, ook al noemt hij den naam van Christus nergens.

En nu onze christelijke kunst. Ach, die kunst is nooit christelijk genoeg. Ze is steeds min of méér christelijk. En zeker zal het lied van *dien* christen-kunstenaar die gaat dicht, zéér dicht achter Christus, wel het allermeest sporen dragen van een geweldige zieleworsteling.

Wat wil men van onze christen-kunstenaars, vooral van onze *jonge* christen-kunstenaars? Enkel de overwinning en de worsteling niet? Maar dat kan men toch niet begeeren. Ook hun worsteling mogen ze ons geven, mits..... het een worsteling is naar Christus heen.

Er zijn onder onze jeugdige dichters, die, meer of minder ontmoedigd, zeggen: Wat wilt ge toch van ons? Wij kunnen u toch niet geven, wat we zelf niet bezitten? Wij geven u onze worsteling, maar de overwinning is nog niet de onze, vraag dan van ons ook geen overwinningslied.

Wij kunnen dit begrijpen en in zekeren zin waardeeren.

Maar..... wij zeggen toch: Goed, geef ons uw worsteling, als het maar is een worsteling *naar Christus heen*. Er zijn er, die worstelen met het leven, met verkeerde toestanden, met zichzelf, maar ze verkiezen de worsteling om de worsteling en ze komen niet verder.

Een worsteling naar Christus heen eindigt altijd met een overwinning. Een worsteling naar Christus heen eindigt met een overgave aan Christus.

En dan volgt op de noodkreet, in de worsteling geboren, het lied, dat getuigt van het meer-dan-overwinnaar zijn.

Zoo blijven we vragen om christelijke kunst.

Te dwingen valt hier niet. Ze is er, of ze is er niet.

W e kunnen geen christelijke kunst *maken*, ze wordt geboren.

God geeft ze.

En als we klagen, dat het toch eigenlijk met onze christelijke kunst zoo slecht staat, dan is dit een zelfbeschuldiging.

Onze tijd kenmerkt zich door slapheid en er is veel naam-christendom. Dichters zijn kinderen van hun tijd en hebben deel aan de zonden van hun tijd. De klacht over onze christelijke kunst moet een aanklacht worden. Wij, gij en ik, zijn zoo weinig christelijk.

Van Ham schrijft in „Opwaartsche wegen”: „Als we protesteeren tegen wat ons niet aanstaat in het werk der jongeren, dan is dat niet een vraag om andere onderwerpen te kiezen, een andere toon aan te slaan, maar komen we met de

OPGANG

misschien wat smadelijk klinkende eisch, anders te *zijn*, zoals in het algemeen het nieuwe geluid, dat Christus in Zijn samenvatting van de wet gaf, ook be- teekende, dat het accent verlegd werd van het *doen*, naar het *zijn*, van de moraal naar de ethiek, van de gehoorzaamheid naar de liefde. Telkens omvat het tweede het eerste, maar het is meer."

Wij zijn het hiermee eens. Maar we voegen er bij: Als we protesteeren, protes- teeren we 't allereerst tegen onszelf. *Wij* moeten anders *zijn*. Dat wil zeggen: wij moeten weer alles verlaten en achter Christus komen. Wij moeten weer *worden*, wat we moeten *zijn*: christenen.

Achter Hem kunnen we zonder vrees de dingen dezer wereld aanvaarden en ons toeieigenen, ook de kunst. En dan is dat geen theoretisch vraagstuk, maar we *doen* het, eenvoudig, spontaan. Wij geven door, zoo maar, omdat we niet anders kunnen, het lied, dat door Gods Geest in ons hart geboren is.

Wij kunnen geen christelijke kunst *afdwingen*. We kunnen er wel om *bidden*. En laten we dan in ons gebed vooral onze jonge christen-kunstenaars niet vergeten. Ze zijn in de worsteling en ze hebben het zwaar.

Wij weten, dat een worsteling naar Christus heen eindigt in een overwinning en dat voor hen, die door Pniël gegaan zijn, de zon oprijst. Het licht komt en verdrijft de duisternis, het licht schijnt over leven en dood, over sterven en opstanding.

Het licht uit den hemel verlicht heel de donkere wereld en in het licht van den morgen rijst het lied op naar Gods troon.

* * Zoo'n eenvoudig vers

„Nou, zoo'n eenvoudig vers kan ieder wel maken. Daar is nu niets aan. Dat is geen kunst, meneer. Maar Litteratuur, ziet u....."

Ja, wij zien het. Maar we zouden toch gaarne willen, dat we van u eens zoo'n eenvoudig vers ontvingen. Begrijp ons wel: een *vers*. Geen rijmelarij, want zoo'n rijmelarijtje kan ieder wel maken. Maar een *vers*.....

Het is niet waar, dat een vers dan goed is, als je er een half uur op moet turen, om er kop of staart aan te vinden. Er zijn jonge dichters, die hun verzen ver- wringen en allerlei capriolen uithalen, om daarmee hun onmacht te bedekken. Kunstenmakerij. Dan kun je alleen zeggen: Jongen, stel je niet zoo aan. Laten ze maar eens probeeren ons zoo'n eenvoudig *vers* te geven. Dan mogen ze hun maakwerk wel houden.

Geen mensch verliest er iets bij.

Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat een *moelijk* vers veroordeeld zou zijn. Waarom? Als het maar een *vers* is. K.

* * Geen tijd

„Spreek me niet van litteratuur; ik heb er geen tijd voor."

Dat is erg jammer. Gij hebt dan vermoedelijk ook geen tijd om te eten.

Ja, ik meen het. Gij *neemt* toch tijd, om uw maaltijd te gebruiken? Neem dan ook tijd voor de litteratuur.

Doet ge het niet, dan schrompelt ge geestelijk ineen en dat wilt ge toch niet? 't Is ook niet waar, dat ge geen tijd hebt.

Ge hebt tijd voor alles en nog wat. Ga het bij uzelf maar eens na.

En is 't niet waar, dat ge, als ge maar wildet, nog wel tijd zoudt kunnen vinden, om u met uw litteratuur bezig te houden?

Uw leven is er toch te druk voor, zegt ge. Ge hebt geen tijd, om u te bezinnen. Dan moet er iets in uw leven veranderen. Want zóó gaat het niet meer. Uw leven is dan één lange jacht..... naar wat?

't Is meer dan tijd voor u, om die jacht te staken. K.